

iFilipino

Tekstong Lokal at Pambansa

5

Aklat-sanayan ng Mag-aaral

Name: _____

Section: _____

Teacher: _____

Yunit 1: Makatao

Aralin 1: Bawat Buhay ay Pakaingatan

MGA LAYUNIN SA PAG-AARAL

- Naipapahayag ang sariling opinyon o reaksiyon sa isang napakinggang balita isyu o usapan.
- Nasasagot ang mahahalagang detalye patungkol sa tekstong binasa.
- Maibibigay ang kahulugan ng salita gamit ang kasalungat nito.
- Naibibigay ang sanhi at bunga ng mga pangyayari batay sa nabasang balita.
- Natutukoy ang mga hakbang sa pagsulat ng balita.
- Nagagamit nang wasto ang kard katalog at Online Public Access Catalog.
- Nagagamit nang wasto ang mga pangngalan at panghalip panao sa pagtalakay tungkol sa sarili, sa mga tao, hayop, lugar, bagay at pangyayari sa paligid.
- Nakasusulat ng isang maikling balita o anunsyo.

PAUNLARANG GAWAIN

Mga Paghahandang Gawain

1. **Mga Karaniwang Gawain**
 - Panalangin at Pagcheck sa attendance.
2. **Pagsusuri/Balik-aral (mga mungkahi)**
 - Ipakilala ang sarili at kilalanin ang mga mag-aaral
3. **Mga maaaring gamiting motibasyon (mga mungkahi)**
 - Maghanda ng mga larawan ng mga hayop na nakikita o matatagpuan sa kagubatan.

Presentasyon ng Aralin

Talakayin ang aralin gamit ang mapagkukunang iPresentation na matatagpuan sa loob ng interactive na courseware upang mapadali ang pag-aaral sa **Pahina 2-16**. Bigyan ang mga mag-aaral ng pagsasanay sa pagsasanay o mga katanungan.

PAGBUBUOD

Pamunuan ang mga mag-aaral sa pagtukoy ng:

- Ang **balita** ay ulat na maaaring pasulat o pasalita sa mga bagay na nagaganap na, nagaganap, o magaganap pa lamang. Samakatuwid, ang balita ay paglalahad at pagsasalaysay ng mga bagay at pangyayaring may halaga sa kabatiran ng ng madla. Ang balita ay maaaring lokal o dayuhang lunan ang pinagmulan. Sa pagsulat ng balita, mahalagang isaalang-alang ang lohikal at maayos na pagkasunod-sunod ng mga paksa sa pamamagitan ng pagsagot sa mga tanong na: Ano? Sino? Paano? at Bakit? Ng iyong binabalita.
- Ang **Pangngalan** ay bahagi ng pananalita na nagsasaad ng pangalan ng tao, bagay, hayop, pook, pangyayari, at maraming pang iba. Ito ay may dalawang uri ang pantangi at pambalana.
- Ang Panghalip Panao ay nakikilala sa Ingles bilang "personal pronoun". Ito ay mula sa salitang 'tao', kaya nagpapahiwatig ito na 'para sa tao' o 'pantao'. Ipinapalit ito sa ngalan ng taong nagsasalita, sa taong kausap, o sa taong pinag-uusapan. Ilan sa mga halimbawa ng panghalip panao ay ang mga salitang ako, ko, akin, amin, kami, kayo, atin, inyo, kita, kata, mo, siya, kanila, at kanya.

iTALAKAYIN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 1-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 1-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Ibong Agila	3. endangered species	5. mauubos
2. unti-unting	4. di-iingatan	

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 2-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. marami	3. malakas	5. dumarami
2. nadaragdagan	4. mapurol	

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 2-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Mabagal	3. Lumalago/Tumutubo	5. Malalapitan
2. Inaayos	4. Kasalukuyan	

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 3-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 3-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

iBARIRALA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 4** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 5** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

PALAWAKIN ANG KAALAMAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 6** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

PALABIGKASAN/PALATINIGAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 7-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Tao	Bagay	Hayop	Lugar	Pangyayare
• Bb. Cruz	• Rice	• kuneho	• paaralan	• Paligsahan
• Dr. Lopez	• cooker	• aso	• UP Manila	• Kaarawan
• nanay	• plantsa	• baka	• Luneta	• Araw ng Pasko
• kuya	• iPad	• kambing	• Park	• Ati-Atihan
• bunso	• unan	• pitbull	• palengke	• Festival
	• aklat		• SM Marilao	• Buwan ng Wika

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 7-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. PB	4. PB	7. PT	10. PB	13. PB
2. PB	5. PB	8. PB	11. PT	14. PB
3. PT	6. PB	9. PB	12. PB	15. PT

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 8** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Siya	2. Sila	3. Kami	4. Sila	5. Kami
---------	---------	---------	---------	---------

PAGLALATHALA NG IDEYA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 9** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

TAKDANG-ARALIN

Ipagawa sa mga mag-aaral ang mga sumusunod na gawain bilang takdang-aralin:

1. Gumawa ng pananaliksik tungkol sa mga hayop na nanganganib ng maubos. Sagutin ang mga sumusunod na tanong:
 - a. Anong uri ng mga hayop na nanganganib ng maubos? Saan sila nakikita o natatagpuan?
 - b. Ano ang mga dahilan ng kanilang pagkaubos?
 - c. Ano ang solusyon sa kanilang pagkaubos ayon sa iyong pagsasaliksik?
2. Magbigay ng iyong reaksiyon o opinyon ukol sa iyong nalaman at nasaliksik?